

potrebit jedan Zavod, koji bi imao cjlj, ustrojstvo, i pravac sličan gorinapomenutim, i koji bi u savezu sa priličnim imanjem bio ob-skrbljen sa mnogo naukovnih i pokušajnih sredstava, kad bi brzo i uspješno htjeli unaprediti razne grane poljodjelstva i obrta koji su sa poljodjelstvom u svezi.

Uzmemo li stvari u ovom smislu te ako samo malo s' bližega izpitujemo sadašnji pokrajinski poljodjelski Zavod u Gružu dolazimo do zaključka, da, nezavisno od sposobnosti i radinosti osoblja, ne odgovara, pa niti iz daleka može odgovarati najnužnijim potrebama.

I zbilja poljodjelski Zavod raspolaže sa imanjem od 1½ hekt površine, koje služi za sve gojitbe i pokušaje; tlo je plitko sa ne-propustnom zdravicom, tako da je ljeti izloženo suši a zimi vlagi, što je veoma štetno bilju i obzirom na pliesan ili gnjilež žila; osim toga ima malu staju za goveda, u kojoj inače se ne nahodi nego jedna cigla krava, pa jedna staja za svinje.

Pivnica, u kojoj može stati 200 hl., ob-skrbljena je prilično bačvam i drugim alatima; prizemna je i nalazi se izpod jedne terase koja je izložena suncu, pa je za to, vruća i neprikladna kao pokušajna pivnica jedne škole.

Inače, budući da je proizvodnja zavodskih vinograda prem mala, a materijal za pravljenje vina, skoro nikakav, ovaj se neupotrebljava nego za pravljenje nešto petiota za potrebe internata.

Kemička radionica neobstoji, pošto nemaju nego spravu Reichelnerovu za najjednostavniju analizu vina. Knjižnica je kukavno ob-skrbljena novinam i knjigam, a kukavne su takodjer zbirke ruda, zareznika i biljka i t. d. koje ipak mnogo služe kao naukovna sredstva. Pri ovakovim okolnostima, i uvaživši da je godišnja pristojbina od 180 fior. a da neobstoje nego same dvie državne podpore, a občinskih malo i nestalnih, nije se čuditi, ako je pohadjanje učione bilo uvijek nedostatno, te je sada tako slabo da nije niti opravdan ob tanak zavoda. Ne vriedi niti vjerovati da bi se osobitim odredbama mogao podići, jer ga je nemoguće urediti u pokušajnom gorinaznačenom smjeru, a obseg u kome se nalazi nije prikladan za bujan i djelatan život zavoda, koji je dan danas potrebit za unapređenje ekonomičkog poljodjetstva u Dalmaciju.

Gružki je zavod ustrojen po onoj „bolje išta nego ništa“, a danas, kad je dokazano da je njegov obstanak suvišan prama svrhi kojoj bi morao odgovarati, najbolje što se može učiniti jest, po mojem mišljenju, da se odmah zatvori, i ustroji Poljodjelski Zavod i Pokušajna Postaja o kojoj smo se gori bavili, po mogućnosti u Splitu, sa jednom podružnom postajom n Sinju.